

ПРЕДЛАГАЧИ: Група пратеници

ПРЕДЛОГ - ЗАКОН
за изменување и дополнување на Законот за управување со отпадот,
по скратена постапка

Скопје, декември 2023 година

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKA E MAQEDONISE SË VERIUT
СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА-СКОПЈЕ
KUVENDI I REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT-SHKUP

Примено: E pranuar:	15. 12. 2023		
Org. единица Njësia Org.	Број Numër	Прилог Shtojcë	Вредност Vlerë
08	6532/1		

ДО
ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОБРАНИЕТО
НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врзо снова на членот 71 став 1 од Уставот на Република Северна Македонија и членовите 132, 137 и 170 од Деловникот на Собранието на Република Македонија, Ви поднесуваме Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за управување со отпадот, по скратена постапка.

Согласно член 70 став 1 од Деловникот на Собранието на Република Македонија, бараме Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за управување со отпадот да се стави во дневниот ред на 135-та Седница на Собранието, закажана за 22.12. 2023 година.

В О В Е Д

I. ОЦЕНА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Секоја материја или предмет што припаѓа во категориите на отпад а која создавачот или поседувачот ја/го отфрла, има намера да ја/го отфрли или од него се бара да ја/го отфрли преставува отпад, со чие управувањето државата мора да внимава на еколошкиот, социјалниот и економскиот момент. Управувањето на отпадот на несоодветен начин, предизвикува нарушување и загадување на животната средина и загрозување на здравјето на луѓето. Примената на Законот за управување со отпадот започна во 2005 година и за решавање на ова состојба, законски утврдена беше рамка за воспоставување на инфраструктура за управување со отпад, преку преземање на активности од единиците на локалната самоуправа. Но бидејќи не постојат доволно капацитети на локалната самоуправа во изнаоѓање на средства за изградба на нова инфраструктура за отпад, како и во неможноста да се обезбеди меѓусебна координација и потребата од големи финансиски средства за чие изнаоѓање е неопходно да постои појасно дефинирање на надлежностите и обврските помеѓу централната и локалната власт се пристапи кон донесување на нов закон усогласен со Директивата 2008/98/ЕС на Европскиот Парламент и на Советот од 19 Ноември 2008 за отпад и укинување на одредени директиви (CELEXбр.32008L0098).

На ниво на држава воспоставена е регионалната структура за управување со отпад во сите региони, но без задоволителен капацитет. Политиката за управување со отпад на државно ниво се уредува со стратешки документи и национален план. Системот за управување со отпадот главно се базира на собирање и отстранување на отпадот од страна на јавните комунални претпријатија. Бидејќи постојат голем број на депонии кои не се во согласност со барањата на Европската Унија и со позитивните прописи во државата се пристапи кон менување на законската регулатива за управување со отпад како значајна област за заштита на здравјето на луѓето и заштита на животната средина, како и создавање на подобар и поефикасен регионален систем за управување со отпад.

Со цел подобрување на ефикасноста и јакнење на улогата на јавните комунални претпријатија, овозможување на работењето на давателите на услугата и спречување на непрописно одлагање на комуналниот отпад на други нестандартни локации, до изградбата на регионалните системи, за да се постигне крајната цел за која беше донесен законот потребно е измена и допрецизирање на одредбите, кои во пракса се покажаа како неприменливи или недоволно јасно дефинирани.

Од овие причини по иницијатива на засегнати граѓани се предлага донесување на Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за управување со отпадот.

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН

Со Предлог законот ќе се подобри самоодржливата инфраструктура за управување со отпадот со и јасно определени права и обврски, ќе се постигне заштита на животната средина како највисока и приоритетна цел во хиерархијата при управувањето со отпад и мерките и активностите на сите субјекти, кои управуваат со отпадот ќе преземат во согласност со начело на заштита на животната средина при управувањето со отпадот, начело на претпазливост, начело на „загадувачот плаќа“, начело на универзалност на услугите, начело на блискост и начело на одговорност на производителот во насока на постигнување на најдобри резултати за заштита на животната средина и здравјето на луѓето и тн

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Предлог Законот нема финансиски последици врз Републичкиот Буџет.

IV. ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ И НАЧИНОТ НА НИВНОТО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, КАКО И ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

За спроведување на Предлог Законот не се потребни дополнителни финансиски средства од Републичкиот Буџет.

V. СКРАТЕНА ПОСТАПКА ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Врз основа на членот 170 од Деловникот на Собранието на Република Македонија бидејќи не се работи за сложен и обемен закон предлагаме Собранието да расправа по Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за управување со отпадот, по скратена постапка.

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАДОТ

Член 1

Во Законот за управување со отпадот (*) („Службен весник на Република С. Македонија“ број 216/21), во член 6 во став 1 точката 8 се менува и гласи:

„„Комерцијален отпад“ е секој друг отпад создаден од правни и физички лица при вршење на комерцијални, индустриски, занаетчиски, услужни, административни и слични дејности, кој според својата природа или според својот состав е сличен на отпадот од домаќинствата;“.

Точката 26 се менува и гласи:

„„Давател на услуга“ е јавно претпријатие основано од општината, општините во градот Скопје и градот Скопје, кое поседува дозвола за вршење на комунална дејност собирање, транспортирање и депонирање на комунален отпад и комерцијален отпад или друго правно лице кое ги исполнува условите, има соодветна дозвола издадена од надлежен орган и има согласност од Советот на општината, општините во градот Скопје и градот Скопје за вршење на својата дејност во конкретната општина;“.

Член 2

Во член 63 во ставот (4) точката на крајот од реченицата се заменува со записка и се додаваат зборовите: „ но задолжително склучуваат договор за собирање и транспорт на комуналниот отпад кој го создаваат со давателот на услугата.“.

Член 3

Во член 144 во ставот 1 зборовите: „31 декември 2022 година“ се заменуваат со зборовите: „31 декември 2025 година“.

Ставот (2) се менува и гласи:

„ Давателите на услуга за собирање и транспортирање на отпад барањата за утврдување на тарифата за отпад од членот 107 став (4) од овој закон ќе започнат да ги поднесуваат од 30 јуни 2026 година, а најдоцна до 31 декември 2026 година.“.

Член 4

Во член 148 во ставот (1) зборовите: „во рок од седум месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон“ се заменуваат со зборовите „ од 30 јуни 2026 година“.

Во ставот (2) зборовите „ во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон“ се заменуваат со зборовите „треба да се усогласат со одредбите на овој закон најдоцна до 31 декември 2025 година“ .

Член 5

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОГ НА ЗАКОНОТ

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ НА ПРЕДЛОГ ЗАКОНОТ

Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за управувањето со отпадот уредува 5 члена.

Со членот 1 се уредуваат одредби во однос на допрецизирање со појасна и недвосмислена дефиницијата за поимите кои се користат во законот, а се однесуваат на комерцијален отпад и давател на услуга и со кои во текот на работењето јавните комунални претпријатија не би доаѓале во дилеми и различни толкувања на истите.

За лицата кои во вршењето на својата дејност во текот на една календарска година создаваат или поседуваат отпад повеќе од количините утврдени во членот 27 од овој закон, со членот 2 се уредува обврска за задолжително склучување на договор за собирање и транспорт на комуналниот отпад кој го создаваат со давателот на услугата.

Исто така во делот на тарифите за управување со отпад со предложените одредби се прават измени со цел да се даде дополнително време на Регулаторната Комисија за Енергетика и водни услуги и управување со комунален отпад да ги подготви подзаконските прописи кои произлегуваат од Глава XIII. „Финансирање од овој закон, а кои се однесуваат на утврдување на тарифата за отпад и за да се овозможи работење на давателите на услугата и спречување на непрописно одлагање на комуналниот отпад на други нестандартни локации до изградбата на регионалните системи се регулират членовите 3 и 4.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Решенијата содржани во предложените одредби се меѓусебно поврзани во функција на соодветна практична имплементација на предметниот закон.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Со предложените решенија ќе се создадат неспорни можности и придобивки за зајакнување но, и подобрување на ефикасноста на јавните комунални претпријатија на едно повисоко ниво, ќе се обезбеди подобар начин за управување со отпадот кој е важен сегмент од животната средина и со тоа ќе се придонесе и за заштита на здравјето на луѓето, и ќе обезбеди имплементација на циркуларната економија во земјата.

ТЕКСТ НА ОДРЕДБИТЕ НА
ЗАКОНОТ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАДОТ,
КОИ СЕ МЕНУВААТ И ДОПОЛНУВААТ

Член 6
Дефиниции

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. „Отпад“ е секоја супстанција, материја или предмет од категориите на отпад наведени во Листата на видови на отпад од членот 15 од овој закон, коишто создавачот или поседувачот ги исфрла, има намера да ги исфрли или од него се бара да ги исфрли;

2. „Опасен отпад“ е отпадот што согласно со своите карактеристики поседува едно или повеќе опасни својства кои можат да предизвикаат опасност по животната средина, животот и здравјето на луѓето согласно со членот 51 од овој закон;

3. „Неопасен отпад“ е отпадот што не поседува ниту едно од својствата на опасниот отпад;

4. „Отпад од домаќинствата“ е отпад кој редовно се собира од домаќинствата, вклучувајќи го и отпадот што се остава на собирните места и собирните центри и одделно собраниот опасен отпад од домаќинствата, кабаст отпад, отпадот од градинарството и така натаму;

5. „Комунален отпад“ е отпадот од домаќинствата, како и друг отпад кој се создава во комерцијалниот и индустрискиот сектор кој поради неговите карактеристики, состав и количина е сличен со отпадот од домаќинствата;

6. „Изолирана населба“ е населба со повеќе од 50 жители, но не повеќе од 500 и не повеќе од 5 жители на километар квадратен, која е оддалечена од најблиската урбана агломерација со најмалку 250 жители по километар квадратен, на не помалку од 50 км или каде што пристапот е отежнат во одреден временски период од годината поради хидрометеоролошките услови;

7. „Инертен отпад“ е отпадот што е отпорен и не подлежи на никакви значителни физички, хемиски или биолошки трансформации, не се раствора, не согорува и не реагира на друг физички или хемиски начин, не се биоразградува, а отпадот и неговиот исцедок не влијаат на друга материја со којашто доаѓаат во допир, на начин на кој може да ја загрозат животната средина, животот и здравјето на луѓето при што вкупното количество и содржина на загадувачките супстанции во отпадот и екотоксичноста на процедокот мора да биде незначителен за да не го загрозува квалитетот на површинските или подземни води;

8. „Комерцијален отпад“ е секој друг отпад кој се создава од правните и физичките лица при вршење на комерцијални, индустриски, трговски, услужни, административни и слични дејности и е сличен по природа или состав со отпадот од домаќинствата (дејноста трговија на големо и мало, угостителски услуги и барови, канцеларии и пазари, како и остатокот од услужниот сектор);

9. „Биоразградлив отпад“ е секој отпад што може да биде разграден со анаеробни (без присуство на кислород) или аеробни (со присуство на кислород) процеси на разградба, како што се отпадот од храна или градинарски отпад, како и хартија и картон;

10. „Био – отпад“ е биоразградлив градинарски отпад и отпад од паркови, храна и кујнски отпад од домаќинствата, ресторани, угостителски и малопродажни објекти и отпад којшто е споредлив со отпадот што се создава од преработувачките капацитети на храна, како и друг отпад со слични биоразградливи својства што е споредлив по природа, состав и количина;

11. „Градежен шут“ е отпад кој се создава при градење и рушење;

12. „Индустриски отпад“ е отпадот кој се создава во производствените процеси во

индустријата и се разликува од комуналниот отпад според неговите карактеристики, состав и количество;

13. „Медицински отпад“ е отпадот што се создава во здравствените установи и ветеринарните установи и настанува како производ на употребени средства и материјали при дијагностицирањето, лекувањето, третманот и превенцијата на болестите кај луѓето и кај животните;

14. „Полихлорирани бифенили“ се:

- полихлорирани бифенили (во натамошниот текст: ПХБ),
- полихлорирани терфенили (во натамошниот текст: ПХТ),
- монометилтетрахлородифенил метан,
- монометилдихлородифенил метан,
- монометилдибромодифенил метан,

- како и секоја смеса којашто содржи некоја од гореспоменатите супстанции, во вкупно количество од над 0,005 масени проценти;

15. „Опрема која содржи ПХБ“ е опрема којашто содржи или содржела ПХБ, на пример, трансформатори, кондензатори, контејнери и други садови коишто содржат остатоци од ПХБ, друга опрема што содржи или содржела ПХБ и што не била деконтаминирана, како и друг вид на опрема што може да содржи ПХБ која се третира како да содржи ПХБ, освен ако постои основа да се претпостави спротивното;

16. „Искористени ПХБ“ се сите ПХБ коишто создавачот или поседувачот ги исфрла, има намера да ги исфрли или од него се бара да ги исфрли;

17. „Отпаден титаниумдиоксид“ е секој остаток од производството, преработката и употребата на титаниумдиоксидот, што создавачот или поседувачот ги исфрла, има намера да ги исфрли или од него се бара да ги исфрли;

18. „Отпад од азбест“ се остатоци од производството, преработката и употребата на азбест, како и супстанциите, материјалите и производите коишто содржат азбест, а кои создавачот или поседувачот ги исфрла, има намера да ги исфрли или од него се бара да ги исфрли;

19. „Отпадни масла“ се прехранбени минерални, синтетички или индустриски масла, во течна или во полутечна состојба, кои станале непогодни за употребата за којашто првично биле наменети, а особено употребените масла за моторите со внатрешно согорување, маслата за менувачките кутии, како и маслата за турбини и хидрауличните масла вклучувајќи ги и масните остатоци од резервоарите, мешавини од вода и на масла и емулзии;

20. „Отпад од храна“ е отпад дефиниран согласно со прописите за храна;

21. „Создавач на отпад“ е правно или физичко лице коешто создава отпад како резултат на дејноста или активноста што ја врши (првичен создавач) и/или секое лице кое изведува операции на пред-преработка, мешање или некои други операции поради кои се менува карактерот или составот на првично создадениот отпад (секундарен создавач);

22. „Поседувач“ е правно и физичко лице кое има отпад во свое владение;

23. „Посредник е правно лице“ кое организира преработка и отстранување на отпадот, во име и за сметка на друг субјект, вклучувајќи ги и посредниците кои не го поседуваат отпадот;

24. „Трговец со отпад“ е правно лице кое во свое име и за своја сметка купува и последователно продава отпад и тогаш кога не е поседувач на отпадот;

25. „Посебни текови на отпад“ се посебните видови на отпад кои поседуваат соодветни карактеристики поради кои се пропишани посебни правила за управување пропишани со овој или посебен закон;

26. „Давател на услуга“ е правно лице кое е основано од или склучило договор на определено време со орган на централната или локалната власт за давање на јавна услуга за управување со отпад на одредено подрачје, на одредено или неодредено време;

27. „Оператор на регионален систем“ е правно лице кое врши услуга за управување со отпад во регионален систем кое може да е основано од или во кое мнозински удел на управување имаат општините, односно градот Скопје, односно да е основано или во кое мнозински удел на управување има Владата на Република Северна Македонија или пак ја врши услугата со договор склучен во постапка за давање под концесија за управување со регионалниот систем, согласно со прописите за концесии и јавно приватно партнерство;

28. „Управување со отпадот“ е дејност, односно активност што вклучува операции на собирање, транспортирање, складирање, преработка, повторна употреба, отстранување и промет на отпадот, вклучувајќи го и надзорот над овие операции, како и мерките за заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето за време на работата на објектите и на инсталациите за отстранување на отпадот, како и грижата за инсталациите по престанокот на нивната работа или за локациите каде отпадот е отстранет, вклучувајќи ги и активностите преземени од страна на посредник и трговец со отпад;

29. „Собирање на отпад“ е збир од организирани активности вклучувајќи ги постапките со кои се подготвува отпадот за селектирање и првично складирање заради негово транспортирање;

30. „Одделно собирање на отпадот“ (селекција) е собирање на одделно селектиран отпад според видот и карактеристиките на отпадот за да се олесни соодветниот третман;

31. „Собирно место“ е место каде што се лоцирани еден или повеќе садови кои служат за собирање и за селекција на отпад заради негово преземање со цел спроведување на активности за управување со отпадот или негово транспортирање до собирен центар;

32. „Собирен центар“ е објект или дел од објект каде комуналниот отпад се остава бесплатно од страна на домаќинствата, вклучувајќи го и отпадот наменет за рециклирање што се собира и складира привремено, кој поради големиот волумен или пак опасните карактеристики што ги поседува отпадот истиот не смее да биде исфрлен во канта или контејнери за отпад кои се поставени на собирните места;

33. „Собирач на отпад“ е правно лице кое поседува дозвола за собирање и транспортирање на отпад издадена согласно со одредбите од овој закон;

34. „Спречување на создавање на отпад“ се активности или мерки преземени пред одредена супстанца, материјал или производ да стане отпад, со што се намалува:

- количината на отпад, вклучително и преку повторната употреба на производите или продолжувањето на животниот век на производите,

- негативните влијанија на создадениот отпад врз животната средина и врз здравјето на луѓето или

- содржината на штетни материји во материјалите и производите;

35. „Повторна употреба на отпадот“ е секоја активност или мерка со која се обезбедува производите или деловите кои не се отпад повторно да бидат употребени за истата цел за којашто првобитно биле наменети;

36. „Подготовка за повторна употреба“ е секоја активност на проверка, чистење или поправка со која производи или делови на производи кои станале отпад, а кои се собрани од лица кои поседуваат соодветна дозвола за управување со отпад или преку системи за проширена одговорност на производителот воспоставени со прописите за управување со посебни текови на отпад, се подготвуваат за да можат повторно да се користат без дополнителна обработка;

37. „Третман на отпадот“ се активности на преработка или отстранување на отпад, вклучувајќи ги и подготвителните активности за преработката или отстранувањето на отпадот;

38. „Преработка на отпадот“ е секоја операција на која главен резултат е отпадот да служи како замена за материјали, кои инаку би биле користени за да се исполни одредена

функција или отпадот што се подготвува да ја исполни таа функција, во инсталацијата или за друга економска намена;

39. „Рециклирање на отпадот“ е секоја активност со која отпадот се преработува во производи, материји или супстанции за првичната или друга намена. Рециклирањето на отпад вклучува и активности за преработка на органски материји, но исклучува активности на преработка на отпад заради добивање енергија или преработка во материји кои се наменети за користење како горива или како материјали за пополнување и насипување;

40. „Пополнување и насипување“ е секоја операција за преработка на отпад кога соодветниот отпад се користи за пополнување на ископини на земјата или за инженерски цели во уредување на пејзажот или изградба, наместо употреба на други не-отпадни материјали кои инаку би биле користени за таа цел;

41. „Складирање“ е времено и организирано чување на отпад во објекти коишто ги исполнуваат пропишаните услови за таа намена, по претходно добиена дозвола за складирање на отпад издадена согласно со одредбите од овој закон, за период пократок од три години, кога складираниот отпад е наменет за преработка или за период пократок од една година, кога отпадот е наменет за отстранување;

42. „Обновување на отпадни масла“ е секоја активност на рециклирање со која може да се создадат базни масла со рафинирање на отпадните масла, посебно со отстранување на нечистотији, производи на оксидација и адитиви содржани во овие масла;

43. „Управител со отпад“ е физичко лице кое поседува уверение и е одговорно за управување со отпадот согласно со членовите 47 и 48 од овој закон;

44. „Виш управител со отпад“ е физичко лице кое поседува сертификат за оператор согласно со членовите 47 и 49 од овој закон;

45. „Отстранување на отпадот“ е активност која не претставува преработка на отпадот, дури и тогаш кога со операцијата на отстранување на отпадот како секундарна последица произлегува искористување на супстанција, материја или енергија во согласност со членот 43 од овој закон;

46. „Депонирање“ е операција за отстранување на отпадот на депониите;

47. „Депонија“ е инсталација наменета за отстранување на отпадот, која може да биде површинска (над земјиштето) и подземна (во земјиштето) вклучувајќи ги и инсталациите наменети за отстранување на отпад од страна на создавач на отпад на местото на неговото создавање. За депонија не се смета инсталација каде отпадот се подготвува за преработка со цел негово транспортирање до инсталации за третман, преработка или отстранување. Депонијата ги вклучува и: - внатрешните локации за отстранување на отпад каде што создавачот на отпад го отстранува сопствениот отпад на местото на создавање и - определена локација којашто се користи постојано за времено складирање на отпадот (за повеќе од една година) со исклучок на локации за претоварни станици и локации за складирање на отпадот од членот 41 од овој закон;

48. „Најдобри достапни техники“ се техниките дефинирани со прописите за животна средина;

49. „Претоварна станица на отпад“ е локација или објект за времено складирање, подготовка и претовар на комунален отпад или комерцијален отпад кој е сличен по својата природа на комуналниот отпад, наменет за транспорт до други објекти или инсталации за складирање, преработка, третман или отстранување од членот 45 од овој закон;

50. „Инсталација за горење“ е неподвижна или подвижна техничка единица и опрема за термички третман на отпадот, со или без искористување на енергијата добиена при горењето, вклучувајќи го и горење то на отпадот по пат на оксидација, како и другите процеси за термички третман, како што се пиролиза, гасификација или плазма-процесите, со тоа што супстанциите добиени со третманот последователно изгоруваат. Инсталацијата ги вклучува и локацијата, сите линии за термички третман, објектите и постројките за прием, складирање и за пред третман на отпадот на локацијата, системите за дотур на

отпад, гориво и воздух, котелот, постројките за третирање на отпадните гасови, за третирање и за складирање на отпадните води и остатоците од горењето, како и оџакот, уредите и системите за контрола, бележење и за мониторинг на условите за горење;

51. „Инсталација за согорување“ е секоја неподвижна или подвижна постројка чијашто главна намена е создавање енергија или производство на материјални производи, при што отпадот се користи како основно или дополнително гориво или отпадот термички се третира заради отстранување, вклучувајќи ги и локацијата, сите линии за термички третман, објектите и постројките за прием, складирање и пред третман на отпадот на локацијата, системите за дотур на отпад, гориво и воздух, котелот, постројките за третирање на отпадните гасови, за третирање и складирање на отпадните води и остатоците од согорувањето, како и оџакот, уредите и системите за контрола, бележење и за мониторинг на условите на согорување;

52. „Гориво добиено од преработен отпад“ е преостанат комунален отпад што е во согласност со спецификациите утврдени во писмениот договор помеѓу производителот на горивото и крајниот корисник кој поседува дозвола за третман на отпадот во инсталација за горење или согорување како што се цементни и варни печки (Residual derivate fuel);

53. „Цврсто гориво добиено со преработка на отпад“ е цврсто гориво подготвено од неопасен отпад заради негова употреба за енергија во постројките за горење или согорување, кое е во согласност со класификацијата и барањата утврдени со европските стандарди (Solid recovered fuel);

54. „Орган за животна средина“ е органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина, односно Министерството за животна средина и просторно планирање;

55. „Стручен орган“ е Управата за животна средина, орган во состав на Министерството за животна средина и просторно планирање (во натамошниот текст: стручен орган) формиран согласно со Законот за животната средина;

56. „Проширена одговорност на производителот“ (во натамошниот текст: проширена одговорност) е збир на правила и постапки за производителите кои со вршењето на својата дејност и/или активност пласираат одделни производи на пазарот со чија употреба се создава отпад што припаѓа на посебните текови на отпад и со тоа дополнително ја оптоваруваат животната средина поради што имаат обврска да преземат дополнителни мерки согласно со Законот за проширена одговорност на производителот за управување со посебните текови на отпад, како и во прописите за управување со посебните текови на отпад;

57. „Циркуларна економија“ подразбира одржување на вредноста на производите, материјалите и ресурсите, што е можно подолго со нивно враќање во производниот циклус на крајот од нивната употреба, минимизирајќи го создавањето на отпад;

58. „Праг на достапност на домаќинствата“ е горната граница изразена во проценти на финансиска достапност на услугата за управување со отпад пресметана на ниво на планските региони во Република Северна Македонија во која цената на услугата не го надминува одредениот процент од просекот на вкупниот приход по домаќинство во регионот во кој се обезбедува услугата и

59. „Увоз“ во смисла на овој закон е пуштање во слободен промет во Република Северна Македонија согласно со прописите за царинска постапка.

Член 63

Правила за управување со комуналниот и со другите видови неопасен отпад

(1) Субјектите кои создаваат или поседуваат комерцијален отпад се должни да вршат селекција на отпадот на местото на неговото создавање во посебни садови

различни од оние наменети за домаќинствата.

(2) Создавачите на комерцијален отпад од ставот (1) на овој член се должни да склучат посебен договор за собирање и транспортирање на отпад со давателот на услугата или со лица кои поседуваат дозвола за управување со отпад како дел од постапувачите со посебните текови на отпадот во рамките на системот за проширена одговорност на производителот.

(3) Домаќинствата се должни да вршат селекција на отпадот според видот и неговите карактеристики на местото на неговото создавање и да го одлагаат во посебните садови обезбедени од давателот на услугата и постапувачите со посебните текови на отпадот во рамките на системот за проширена одговорност на производителот.

(4) Лицата кои во вршењето на својата дејност во текот на една календарска година создаваат или поседуваат отпад повеќе од количините утврдени во членот 27 од овој закон, можат да склучат договор за собирање и транспортирање на неопасен отпад, со правни лица кои имаат дозвола за вршење на дејност на управување со отпад.

(5) Министерот ги пропишува општите правила за управување со комуналниот и со другите видови неопасен отпад.

Член 144 **Тарифа за отпад**

(1) Подзаконските прописи кои произлегуваат од Глава XIII. „Финансирање“ од овој закон, а кои се однесуваат на утврдување на тарифата за отпад ќе се донесат најдоцна до 31 декември 2022 година.

(2) Давателите на услуга за собирање и транспортирање на отпад барањата за утврдување на тарифата за отпад од членот 107 став (4) од овој закон ќе започнат да ги поднесуваат од 1 август 2023 година, а најдоцна до 31 декември 2023 година.

(3) Одредбите од Глава XIII. „Финансирање“ кои се однесуваат на плаќање на тарифата за отпад ќе започнат да се применуваат од 1 јуни 2024 година.

Член 148

(1) Одредбите од членовите 81, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112 и 122 од овој закон кои се однесуваат на надлежноста на Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги ќе започнат да се применуваат во рок од седум месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) Одредбите од постојните закони кои ги уредуваат прашањата во врска со надлежноста на Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги што се уредени со овој закон треба да се усогласат со одредбите на овој закон во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.